

1996 års verksamhetsberättelse för
Varbergs Kommuns Fornminnesförening

Styrelsen har under 1996 bestått av:

- ☒ Ordförande: Göran Bengtsson
- ☒ V ordförande: Monika Stolfer
- ☒ Kassör: Marita Bengtsson
- ☒ Sekreterare: Susanne Ekelund-Ståhlberg
- ☒ V sekreterare: Britt-Marie Forsén
- ☒ Ledamöter: Nils Ekman
Maj Ryberg
Mikael Byström
Per Starefors
Karin Ullberg-Loh

Övriga funktionärer:

- ☒ Valberedning: Bengt Bengtsson
Tomas Johansson
- ☒ Revisorer: Ingela Andersson
Kurt Andersson

Vi har under det gångna året haft st medlemsmöten samt st styrelsemöten och årsmöte.

Aktiviteterna under året har bestått av föreläsningar, kulturminnesvandringar, grävkurs, fornsakskurs, temakvällar, resor och fester.

Föreläsare har varit, i tur och ordning, dåvarande Länsantikvarie Lennart Lundborg. Lundborg blev ombedd att berätta om kulturminnesvård men han tyckte det var för torrt att prata om så i stället fick vi en föreläsning om en undersökning han hade deltagit i av ett järnåldersgravfält strax utanför Säffle i Dalsland.

Gravfältundersökningar handlade även nästa föredrag om, men denna gång från andra sidan jordklotet. Antikvarie Nils Johansson tog, med hjälp av diabil-der, med oss på en resa till Santa Marias dalgångar i Argentina där han vid flera tillfällen hade varit med och grävt. Hans forskning och erfarenhet därifrån resulterade senare under våren 96 i en doktorsavhandling.

En lyckad kombination av föreläsning och kulturminnesvandring stod vår medlem, Antikvarie Tore Artelius för när han levandegjorde de gravlagda från forntiden. Artelius berättade och visade bilder från en undersökning av en bronsåldersgrav i Strävalla som stod i vägen för dubbelspåret. Föreläsningen fortsatte sedan ute i fria naturen vid ett gravfält i närheten av Norvalla.

Om mer praktiska företeelser behandlade nästa föredragshållare om, nämligen järnhantering i Halland under äldre tid. Antikvarie Bo Strömberg redogjorde för de rön som har skett ute vid Järnmölle, Järnvirke och framför allt Ugglehult där han under en tid gått på djupet undersökt och forskat i järnframställning och järnhantering.

Slutligen, den siste av årets föredragshållare, Osteolog Leif Jonsson berättade vad skelettfynd från människa eller djur kan bidra med för att fylla ut kunskapsluckor om hur våra förfäder levde och verkade.

Men innan vi för gott lämnar föredragshållarna därhän får vi inte glömma av att tacka vår medlem Per Starefors för en mycket trevlig temakväll. Med filmvisning och berättelser förberedde han oss på ett förträffligt sätt inför vår första resa.

Denna resa gick, med egna bilar, till utställningen "Vikingar" i Eriksbergshallen, Göteborg. Efter att undertecknad, genomsveptig, slutligen klarat av både biljettköp och samlat ihop gruppen kunde vi sedan med hjälp av en grundlig guidning av historiestuderande Stefan Hansson njuta av vikingatidens goda. Stefan bjöd inte bara på visning utan också på en riktig vikingafight.

Föreningens nästa resa under året gick med inhyrd buss till bronsåldersutställningen "Kraft - Kult - Kosmos" vid Uddevalla Museum. Detta var en unik utställning så till vida att här hade man lånat in föremål i brons från museum runt om hela Europa. Här fick vi tillfälle att närmare studera bronsålderns fantastiska hantverk, -ett kunnande som vi knappast kan efterlikna idag. Till vår hjälp hade vi engagerat en alldeles utmärkt guide.

Årets första egentliga fornminnesvandring bestod vår medlem Bengt Bengtsson med. I spännande kulturmiljöer vid Lindberga begrundade vi kända och nyupptäckta skålgropslokaler. Vandringen avslutades till sist med en visning av Hembygdsgården där vi också förtärde vår medhavda matsäck.

Nästa fornminnesvandring skedde med undertecknad som stigfinnare runt Varbergs södra utkant och med bronsåldersförtecken. Här studerade vi gravrösen och stensättningar i olika tillstånd och lättillgänglighet i kustbandet samt en nyupptäckt hållristning. Om ristningen verkligen är från bronsåldern är däremot inte belagt. Den kan lika gärna vara från äldre som yngre tid. Vid högen "Randers hög" eller "döa kongen" som riktiga Raneliare säger, avnjöt vi slutligen fika och vacker utsikt.

Denna Varbergsvandring fick senare under året en mycket blöt fortsättning. Tre personer trotsade under en kort stund ett sämsta tänkbara vandringsväder vid Brearedsområdet.

Betydligt bättre väder stod Britt-Marie Forsén och Jarl-Erik Gustavsson för under deras kulturminnesvandring i Hallands skogsbygd. Vandringen inleddes med en visning av Nöslinge kyrka, som kan stoltsera med gravstenar från både förhistorisk tid såväl som historisk och nutida. Efter att ha förflyttat oss ett stycke med bil studerade vi gamla, anrika gårdar, kulturmark, förhistorisk odlingslandskap och slutligen, som grädde på moset, en nyupptäckt stenkammargrav.

En av de största aktiviteterna under 1996 har varit grävkursen som leddes av vår medlem Antikvarie Karin Ullberg-Loh. Kursen har bestått av både teoretiska delar som praktiska delar i fält. De praktiska momenten utfördes som en förundersökning av ett område vid Ranelid, Varberg med utsättning av koordinatnät, höjdavvägning, insamling av jordprover för fosfatkartering, avbildning av lagerföljden i en schaktprofil, provgropsgrävning, fyndgenomgång och rapportarbete.

Materialet är inte helt klart ännu utan skall slutföljas under nästa grävkurs.

Ett smärre problem har dock uppstått i och med denna kurs. Efter fyndgenomgången har det visat sig att platsen ÄR en fornlämning. Materialet (slagen flinta) visar klart på förekomst av stenåldersverksamhet vid platsen och skall därför efter konstens alla regler registreras som sådan, vilket medför att man inte utan vidare får gräva vidare där. I värsta fall, om vi inte får tillstånd, får vi finna en ny plats att förlägga vår kursverksamhet på.

Vi har även provat försiktigt med en "fornsakskurs" under slutet av året med genomgång av stenåldersredskap.

Bokförsäljningen har Eva Svennung skött på ett föredömligt sätt. Mycket har blivit sålt så det finns all anledning att fortsätta med detta.

Ny Varberg projektet med katalogisering och inventering av föremål från undersökningen där, har pågått under hela året under ledning av Karin Ullberg-Loh tillsammans med Susanne Ståhlberg-Ekelund och Ingela Andersson.

Två stycken fester har vi haft under året. Den första genomfördes under försommaren tillsammans med det mest förskräckliga oväder man kan tänka sig.

Det var bara det mest oföskräckta som vågade sig på att festa. Trots allt blev det ganska lyckat ändå.

Nästa fest gick av stapeln hemma hos Ingela och Kurt Andersson. Massor av god mat i en fantastisk miljö gjorde julfesten till ett oförglömligt minne.

Slutligen tackar styrelsen för visat intresse och förtroende och ser med förhoppning på en fortsatt aktiv verksamhet .

För föreningen

.....

Göran Bengtsson

Ordförande